

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 409

гр. Стара Загора, 18.03.2026 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – СТАРА ЗАГОРА, ПА ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в закрито заседание на осемнадесети март през две хиляди двадесет и шеста година в следния състав:

Председател: Мариана М. Мавродиева

Членове: Веселина К. Мишова
Орлин Н. Летов

като разгледа докладваното от Веселина К. Мишова Въззивно частно гражданско дело № 20265500500183 по описа за 2026 година

Обжалвано е определение № 20 от 07.01.2026 г., постановено по гр.д. № 401/2025 г. по описа на РС - Казанлък, с което на основание чл.248, ал.1 ГПК е оставена без уважение молбата на „А.Т.Е.г.“ АД за изменение на решение № 836 от 10.11.2025 г., постановено по делото, относно разноските.

Частният жалбоподател „А.Т.Е.г.“ АД счита, че обжалваното разпореждане е необосновано и постановено в нарушение на съдопроизводствените правила. Счита, че съдът неправилно е приел, че част от заплатения депозит, а именно сумата от 150 лв. следва да остане за сметка на дружеството, както и че не са налице основания за намаляване на възнаграждението на процесуалния представител на срещнатата страна. Счита, че с оглед на уважаването на иска на ответника не се следват разноски и на адвоката, осъществил защитата по реда на чл.38 ЗАДв не се следва адвокатско възнаграждение, а разноските в полза на дружеството следва да бъдат определени в пълен размер, защото те се понасят от страната, която с незаконосъобразното си поведение е станала причина за завеждане на делото. В случая счита, че му се следват разноски в размер на 746,50 лв., т.е. допълнително трябва да му бъдат присъдени 150 лв. Дори и да се приеме, че отговорността следва да бъде споделена, то следващите на дружеството разноски възлизат общо на 646,50 лв., т.е. допълнително следва да му се присъдят 50 лв.

На второ място, частният жалбоподател счита, че адвокатското възнаграждение следва да бъде редуцирано. Адвокатското възнаграждение следва да изхожда от конкретната фактическа и правна сложност на делото. В случая производството приключило без явяване на процесуалните представители на страните в с.з., без развитие на продължителен процес. Предметът на спора не се отличавал със сложност, а с еднотипност и стандартизираност, за което имало многобройна и непротиворечива практика.

Защитаваният материален интерес и по делото , и по гр.д. № 3155/2024 г. бил идентичен, правоотношението само едно, претенциите произтичали от един и същ юридически факт – договор за кредит. Идентичността на интереса довела до извода, че процесуалното представителство се осъществява за едно благо и съответно адвокатското възнаграждение следвало да бъде едно.

Частният жалбоподател счита, че съдът не е обвързан с посочените в Наредба № 1/2004 г. размери на адвокатските възнаграждения. Правната помощ, осъществявана по реда на ЗПрП, трябвало да отговаря на същите изисквания, каквито са предвидени и в ЗАдв. Възнагражденията обаче били в пъти по-ниски за една и съща по вид работа. Счита, че след като вече било присъдено възнаграждение по гр.д. № 3155/2024 г. в размер на 400 лв., по делото следвало да бъде определен размер на адвокатското възнаграждение от 100 лв.

Счита, че при предявени иски при условията на евентуалност дължимата държавна такса е една и адвокатското възнаграждение е едно, тъй като е уговорено за защита на едно благо.

По делото е постъпил отговор на частната жалба, с който тя се оспорва.

Частната жалба е постъпила в срок, от оправомощено от закона лице и разгледана по същество е неоснователна, като съображенията за това са следните:

Производството пред първоинстанционния съд е било образувано, след като с определение № 455 от 14.02.2025 г., постановено по гр.д. № 3155/2024 г., е разделил производството, като е отделил предявеният от „А.Т.Е.г.“ АД по реда на чл.211, ал.2 ГПК иск срещу А. О. М. за осъждането ѝ да заплати сумата от 1000 лв. за непогасена главница по договор за потребителски кредит. С молба от 04.07.2025 г. ответницата е предявила иск за установяване недействителността на договора за кредит поради неточно посочване на ГПР. Производството по делото е приключило с решение № 836 от 10.11.2025 г., с което процесният договор за кредит е обявен за нищожен, а А. О. М. е осъдена да заплати главницата по него в размер на 1000 лв. Със същото решение тя е осъдена да заплати на „А.Т.Е.г.“ АД общо сумата от 596,40 лв. за разноски, от които 46,40 лв. за държавна такса; 150 лв. за разноски за експертиза и 400 лв. за адвокатско възнаграждение. „А.Т.Е.г.“ АД пък е осъден да заплати на А. О. М. 50 лв. за платената държавна такса, а на адв. Д. Г., който е процесуален представител на М., сумата от 480 лв. за адвокатско възнаграждение с ДДС.

С молба от 09.12.2025 г. „А.Т.Е.г.“ АД е поискал съдът за измени постановеното решение в частта за разноските, като му присъди още 150 лв. за платеното възнаграждение за вещото лице и да намали адвокатското възнаграждение на 100 лв. С обжалваното определение първоинстанционният съд е оставил без уважение молбата за изменение на решението в частта за разноските.

Определението е правилно.

Поради обстоятелството, че ответницата, респ. ищца по насрещния иск, е потребител, а спорът е за съществуването на задължения към банката,

произтичащи от признатия от съда за изцяло недействителен договор за потребителски кредит, при преценката за дължимостта на разноските следва да бъде съобразено решението от 16.07.2020 г. по съединени дела С-224/19 и С-259/19 на СЕС. Според това решение чл.6, § 1 и чл. 7, § 1 от Директива 93/13, както и принципът на ефективност, трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат правна уредба, която позволява част от процесуалните разноси да се възлагат върху потребителя в зависимост от размера на недължимо платените суми, които са му били върнати, вследствие на установяването на нищожност на договорна клауза, поради неравноправния ѝ характер, като се има предвид, че подобна правна уредба създава съществена пречка, която може да възпре потребителя да упражни предоставеното от Директива 93/13 право на ефективен съдебен контрол върху евентуално неравноправния характер на договорни клаузи. В решението на СЕС не е направено разграничение на отделни хипотези, за да се приеме, че то е приложимо само в случаите, при които по същество биха възпрепятствали потребителят да упражни правата си, в т.ч. и когато е уважен иск на потребителя за неоснователно обогатяване, вследствие на неравноправен характер на клауза. Качеството, което заема потребителя като страна в производството, няма значение. Той може да упражни правата си както с иск, така и с възражение. Ако се допусне подобно разграничение, то това би довело до създаване на пречки за ефективен контрол върху неравноправния характер на договорни клаузи.

При прилагане на посочената задължителна, съгласно чл. 633 ГПК, практика на СЕС, предвид приемането на процесния договор за кредит за изцяло недействителен, ответникът изобщо не дължи на ищеца заплащане на разноси (така О-65-12.01.2026 г., II т.о.). Следователно, ответницата не дължи суми за възнаграждение за вещото лице. Ето защо отказът на първоинстанционния съд да измени постановеното от него решение в тази му част е правилен като краен резултат.

Ищцата по насрещния иск е била представлявана от адв. Д. Г. по пълномощно и договор за правна защита и съдействие от 26.11.2024 г., от който е видно, че адвокатът е оказал безплатна адвокатска помощ при условията на чл. 38, ал.1, т.3 ЗАДв.

Образуваното дело е било насрочено за 11.07.2025 г., на което заседание не е бил даден ход на делото. В с.з., проведено на тази дата, процесуалният представител на ищцата се е явил. Исковата ѝ молба е била оставена без движение с указания за внасяне на държавна такса, след което и за даване на възможност на ищеца по първоначалния иск за изготви отговор. Делото е било отново насрочено за 05.11.2025 г., като с определението за насрочване е била назначена съдебно-счетоводна експертиза. Такава експертиза е била изготвена и изслушана, като на вещото лице е изплатено възнаграждение в размер на 200 лв. Разглеждането на делото е било осъществено в едно с.з., на което процесуалният представител на ищцата не се е явил. По делото е изпратил молба, с която взема становище по същество.

Въззивният съд счита, че при наличие на отговорност на насрещната страна за разноски съгласно правилата на чл. 78 ГПК, както е в случая, за да се присъди адвокатско възнаграждение по реда на чл. 38, ал. 2 ЗАдв е достатъчно по делото да се установи наличието на изявления за оказване на безплатна правна помощ на някое от основанията по т. 1-3 на чл. 38, ал. 1 ЗАдв. Предвид решение на СЕС от 25.01.2024 г., постановено по дело С-438/22 г., при определяне размера на подлежащите на възстановяване разноски за адвокатско възнаграждение на страната, в чиято полза е разрешен спорът, и при приложение на разпоредбата на чл. 38 ЗАдв, съдът не е обвързан от посочените в Наредба № 1/09.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа. Съгласно съществуващата съдебна практика на ВКС, приетата от Висшия адвокатски съвет наредба, към която чл. 38 ЗАдв препраща, не намира приложение в никоя част, тъй като противоречи на правото на ЕС. Задължителни остават разясненията в т. 3 от Тълкувателно решение № 6/2012 от 06.11.2013 г. на ОСГТК на ВКС за процесуалните правомощия на съда и критерия за упражняването им, израз на основното начало в гражданския процес за социална справедливост и достъп до правосъдие. Съчетано се прилагат принципът за достъпност до адвокатска защита като гаранция за достъп до правосъдие, възмездният характер на тази защита със зачитане на разумно и пропорционално възнаграждение и правилата за възлагане отговорността за разноски съобразно изхода на делото в гражданския процес. Отчита се разумната връзка на пропорционалност между използваните средства и целите, които трябва да бъдат постигнати - за справедливо възмездяване на положения от адвоката труд, при съобразяване на фактическата и правна сложност на делото и действително извършената работа, без за съда да са обвързващи диктуваните минималните размери по приетата от Висшия адвокатски съвет Наредба № 1/2004 г. (в този смисъл – определение № 1640/04.04.2024 Г. по ч. гр. д. № 3549/2023 г. на ВКС, III г. о.; решение № 409/26.06.2024 г. по гр. д. № 1857/2023 г. на ВКС, III г. о. и др.).

В случая настоящият съдебен състав намира, че възнаграждението на адвоката трябва да се определи съответно на свършената от него работа, както и при съобразяване на фактическата и правна сложност на делото. Фактическата и правна сложност на процесното първоинстанционно производство не е висока, но обуславя присъждането на адвокатско възнаграждение в приетия от районния съд размер. Процесуалният представител на ищеца – адвокат Г. е изготвил подробен отговор и искова молба, с която е предявен иск за обявяване на договора за потребителски кредит за недействителен. Настоящият съдебен състав намира, че само по себе си предявяването за съвместно разглеждане на още един иск допринася за повишаване цялостната правна сложност на делото, което обстоятелство следва да бъде съобразено при определяне на адвокатското възнаграждение. На следващо място трябва да се отбележи ниският материалния интерес по спора; че делото е било разгледано в едно с.з., в което процесуалният представител на ищцата не се е явил.

С оглед на горното, присъденото от районния съд адвокатско възнаграждение в полза на адв. Г. се явява разумно и пропорционално, съобразено с вида, количеството и качеството на адвокатската работа, като, за да достигне до този извод, настоящият съдебен състав съобрази и това, че адвокатският труд е високо квалифициран и възнаграждението за него трябва да бъде справедливо и достойно. Доколкото, в случая не е налице основание за изменение на първоинстанционното решение в частта му за разноските, правилно районният съд е оставил без уважение подадената молба по чл. 248, ал 1 ГПК. Ето защо, макар и наведените с частната въззивна жалба възражения и оплаквания принципно да са верни, не могат да формират извод за това, че определеното от първоинстанционния съд възнаграждение трябва да се в по-нисък размер. Не на последно място следва да се има предвид, че на „А.Т.Е.г.“ АД е присъдена същата сума за направените разноси за възнаграждение за процесуалния му представител.

С оглед на тези съображения въззивният съд намира, че обжалваното определение следва да бъде потвърдено.

Воден от горните съображения, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ПОТВЪРЖДАВА определение № 20 от 07.01.2026 г., постановено по гр.д. № 401/2025 г. по описа на Районен съд - Казанлък.

Определението е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____